

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor. Egy óra 1 kor.
Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 8 koronáért kapják a lapot
Egyes szám ára a csütörtöki lapból 8, a vasárnapiból 16 fillér.

Főmunkács:

dr. Matkovich Tivadar.

Felölts szerkesztő és lapfűzőjónos:

lfj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok az utcán is árusítatnak.

Jobbra-balra.

„Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango.“ Ez a klasszikus vers jelöli meg a harangok hármast hivatását. Most, hogy Bukarest elfoglalása alkalmából megkondultak nálunk, a második funkciójukat végezték: elsiratták a meghalt román államíságot. Bratianu ur ellenben a szép román királynéval a három lyukas tilinko hangjai mellett duettben hirdetheti, hogy: „ringyet-rongyot, kenderkócot, bundadarabot.“

Ünneprontók.

Gróf Tisza Istvánnak a koronázási funkcióhoz nádorhelyettesé leendő megválasztása ellen felhozott *bevallott* indokok közül csak azzal az eggyel foglalkozunk, amely legplauzibilisebbnek látszik, amit az Apponyi vezetése alútt levő párt egy része is magáévá tesz, de Apponyi tanácsára kiélesíteni nem fog, hogy t. i. idősb gróf Andrássy Gyula nem követett el annak idején olyan politikai cselekményt, a melyet az ellenzék alkotmányellenesnek minősített volna, azért volt nádorhelyettesé megválasztható; ellenben Tisza igen. A többi felhozott indok, amelyeket a Károlyi Mihály és Batthyányi Tivadar két grófok szörnységes szövetsége nemzett, olyan képtelenségek, hogy azokkal f. lal-

kozni sem kell.

Nos, hogy idősb Andrássy Gyula nem követett el alkotmányellenes dolgot, az igaz. Ám de facto, ilyent Tisza sem követett el, holott az akkori idők békés és az utóbbi évek izgatott politikai élete és az akkori táblabíró és mostani turbulens ellenzéki politikusok között óriási a különbség. Ellenben, hogy az akkori idők szélső ellenzéki politikusai, akik azonban jóhiszeműbb hazafiak voltak, mint — tisztelet a kivételeknek — a mostaniak, alkotmányellenesnek minősíteték Andrássy egyik-másik cselekedetét, azt bizonyítják az azidőbeli képviselőházi ellenzéki felosztalások és az egykori ellenzéki lapok cikkei, amelyekben nem ritkán még a hazafiatlanság vádjával is találkozunk.

Ez az argumetum tehát nem helytálló s az erre épített okoskodás is lana caprina. Minthogy pedig a nádor — ha ez a méltóság be volna vagy be lenne töltve, — bizonyára nem a parlamenti többség politikája ellen küzdő ellenzék lenne, ennélfogva Tisza István politikai pártállása éppen nem akadály arra nézve, hogy ő legyen ad hoc a nádor helyettese.

Tehát annál inkább meg lehet és meg kell őt választani, mert — amint azt Apponyi Albert is elismeri — Tisza Istvánnak egyéniségében az ehhez való

minden kellék és kvalitás megvan s a jogcime is meg van hozzá.

Persze, a Károlyi-Batthyányi keresztetésből származott indokok, melyek az ő maguktartásának a valódi mozgató rugói, oly csunyak, hogy igazán nem csudáljuk, hogy rejtegetik őket. Még a legkevésbbé megbotránkozható az, hogy szeretnék Tiszát azért megbuktatni, hogy a helyébe jöhessenek. Ezen, a hozzávaló tehetség hiánya miatt is méddő erőlködésen csak szánalmasan mosolyogni lehet, mert hiszen csak „egyszer volt Budán — koalíciós miniszterium“. A csunya indokok azok, amelyek a személyes gyűlölködésen alapulnak; azért, mert Tisza István nemcsak szellemi és erkölcsi nagyságával, hanem fizikai mivoltával is óriási fölényben levőnek mutatkozott amazok legkiválóbbjai fölött.

Ez a legcsunyább És ugy a hazafiasság valamint a jobbérzés rovására megy, hogy képesek most, a nemzet életébeavágó nagy momentum alkalmával a nemzeti ünnepet megmontani s az ünneplő nemzetet legszentebb ünnepen megbotránkozatni.

A Török Vörös Félhold képeslevezőlapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság (Budapest — Képviselőház.)

Gyászbeszéd.

Elmondotta Veszprémmegye törvényhatósági bizottságának dec. 4-én tartott rendkívüli közgyűlésén
dr. Rédey Gyula,
címz. püspök, nagyprépost.

Az 1916. évi november hó 21-ike nagy dátum Ausztria-Magyarország történetében. A rá következő nap kora reggeli órájában a budai várpalota és a bécsi Burg ormára felvonták a fekete zászlót. Soha zászló még nem egyesített annyi különböző faj, nemzetiség, vallási és politikai elv és meggyőződés által egymástól annyira elválasztott emberömeget egy közös érzésben, egy közös fájdalomban s egy közös imában, mint ez a két zászló.

Első Ferenc József, Ausztria császára és Magyarország s a kapcsolt részek apostoli királya kerek 68 esztendő uralkodás után megtért őseihez. — Csodálatosak a Gondviselés utjai. Egy világháború vízvatarában szölytölte el őt az Élet és Halál ura trónjáról, talán azért, hogy hosszú élete munkájának nemcsak részére, de az egész művelt világra szóló nagy eredményeit annál meggyőzőbb világításban mutassa meg a jelenés az utókornak; mert amit ez a nagy uralkodó 68 esztendő uralkodásának minden vasszorgalmával, őnzettel, az önfeláldozásig megfeszített munkásságával, állami és családi élete nagy tragédiáinak a mártírokra emlékeztető hősiés, a keresztényi türelem nagy próbáit megütő halgatag elszenvedésével

nem várt elérni: soha egy pillanatra sem életében, hogy minden alattvalóját egy közös nagy érzésben tudta volna egyesíteni, azt elérte a halál hosszú álmára lecsukló szeme utolsó pillantásával, utolsó sóhajával, mely elhidegülő ajkait elhagyta. Mily nagy, mily magasztos, mily lélekemelő mégis a halál komor fensége!

Mintha népeinek minden egyes embere megérezte volna az elválás e nagy, e komor és mégis annyira fenséges pillanatában, hogy a szállóigévé lett végrendeleti kijelentése egyik elődjének, I. Ferenc ausztriai császár és magyar apostoli királynak: „amorem meum relinquo populus meis“: szeretetemet hagyom népeimnek, — önála egy hosszú, a történelemben szinte páratlanul álló uralkodás mindennapi bajai-, aggodalmaival s a kötelességtudás mintájával szolgáló munkával és az állami és családi katasztrófák keresztényi türelemmel viselt szenvedéseivel megpecsételt igazság volt.

„Amorem meum relinquo populus meis!“ — Van e a kettős monarchia alattvalói között csak egy is, aki kételkedni tudna e márványba illő aranyzavak igazságán? Pedig életében hányszor voltak ez aranyzavak a népek viszályainak fergetegében mégis elhomályosítva!

Micsoda csodás pályafutás is volt az ő földi élete! A történelem amint alig ismer hosszabb uralkodást, — alig ismer — mond-

juk ki bátran, amit itt belül mindannyian érezünk, egyuttal nagyszerűbb, nemcsak a kettős monarchia, de Európa összes népeire eredményekben gazdagabbat.

Ifjusága beleesik abba a korbá, melyre a napoleoni viharos idők után a szentszövetség ütötte rá bélyegét. A szentszövetség, mely nem a népek, csak a dinasztikák szövetsége volt, azt hitte: elég, ha a népeknek napoleoni idők után annyira égő sebeit letakarja az illetékes dinasztikák aranyos címeivel díszített béke lepelével s a sebek e lepel alatt maguktól is begyógyulnak; — csak időt kell reá engedni. S nagyot bámult, mikor az általa s hite szerint jól elrendezett restaurált Franciaországban kitört a forradalom és szele végigsöpött Európa majd minden művelt államán; de Európában sehol nem fakasztott akkora lelkesedést, mint éppen Magyarországon, mely tőle teljes nemzeti megújódását remélte.

E forradalom viharának tombolása között lépett mint 18 éves gyermek-ifjú ősei trónjára, akkor, midőn az Ausztria néven ismert összbírodalom egész épülete összedüléssel fenyegetett, mert alapzata alatt e forradalom vulkanikus erejétől megmozdult a föld. Nem lehet szándékom hosszú, majd 68 éves uralkodása idejének egyes fázisait méltatni. Ezt elvégzi majd a pártatlan történetírás. De rá kell mutatnom ennek a történelemben oly magányosan álló hosszú uralkodásnak egyes

A háború.

A miniszterelnöki sajtóosztály táviratnai.

Hófer jelentése.

(Dec. 6.) Keleti harctér: **Átléptünk az Argesul folyón s azon túl nyomulunk előre. A foglyok száma 12.500-ra emelkedett. Az oroszoktól több fontos magaslati állást visszafoglaltunk. — A nyugati harctéren Albert—Varleucourt utnál visszavertük az angolokat. — A Balkán harctéren mindkét fronton tűzrésegi harc. Bukarestet és Ploestit elfoglaltuk. Poroszország és Elzász-Lotharingiában, valamint nálunk, miután az országos gyász miatt a fekete lobogók be nem vonhatók, 12 és 1 óra között harangzúgással adtunk hálát a népek Istenének. — Megszállottuk Sinaiát. Nagymennyiségű buzakészletet zsákmányoltunk.**

(Dec. 9.) Keleti harctér: A Mackensen serege által Bukaresten és Ploestin túl üldözött román sereg a predeal és orsovai szorosnál visszavonulási útját elvágyva találta, tehát mintegy 10.000 ember megadta magát. Ugyancsak megadta magát Szívó ezredesnek 8000 ember 26 ágyúval. József kir. herceg serege a Ludova területen az ellen-séget véresen visszaverte.

Német jelentés.

(Dec. 9.) Nyugati harctér: A Maas nyugati partján a 304. sz. magaslattól véresen visszavertük a franciákat.

Az új király.

Mind nagyobb szeretettel csüng rajta a magyar nemzet szeme és mind melegebb érdeklődéssel kíséri az ő ténykedéseit. Ezeknek s az iránta érzett ragaszkodásnak kifejezője e rovatunk.

A trónörökös.

Fiatal királyunk a közhasznú, buzgó tevékenységnek olyan mértékét fejté ki, ami az uralkodói kötelességteljesítésnek példányképe. Megható különösen az, hogy apai szeretete miként törekszik a kis trónörökös és

állomásaira, hogy megérthessük emberi és uralkodói jellemének kialakulását, melynek megértése nélkül az az általános s külsőségekben is annyira imponáló gyász szinte megfoghatatlannak tűnik fel, legalább előtünk, kik ez uralkodás első éveire mint fiatal korunk nemzeti szomorúságban átélit s mégis oly feledhetlen emlékeire és tapasztalataira tekinthetünk vissza.

Nekünk, akik oly kemény hazafias daccal ifju sziveinkben szavaltuk Kontot, a kemény vitézt, akik az „Első szobor” szavaival éreztük, hogy ereinkben a vér kinzó cseppje dul; kik a „Velszi bárdok”-ban kigyúlt arcra s felhevült szívre szinte harsogva ejtetük ki: „Edvard király, angol király” nevét; kik leboruló áhitattal énekeltük az „Isten áld meg a magyart” könnyekkel megszentelt strófáit; s megcsukló hanggal s ifju lelkünk acéllá vált dacával s feltámadt, soha ki nem aludható reményével a „Szózat”, — mint Petőfi mondá, — egy nemzet szívéhez szóló szavainak: „megyfogyva bár, de törve nem; él nemzet e hazán” profétai kijelentését.

Nekünk, kik el-elboruló lélekkel s könnyeinknek szinte torkunkat fojtogató érzésével szavaltuk vagy énekeltük Tompának „A gölyához” irt hatalmas s egy egész nemzet gyászát oly öröksépséggel kifejező költeményéből azt a sort: „Te boldogabb vagy, mint mi, jó madár! Neked két hazát adott végzeted! Nekünk csak egy volt... az is elvesztet.”

(Folyt. köv.)

hűséges hadserege és alattvalói között az összetartozandóságnak mentől több és erősebb szálait fűzőgetni. És miként igyekeznek a trón és haza hűséges szolgálóinak érdemeit megjutalmazni.

Ő felsége Károly király a következő hadsereg- és hajóhadparancsot adta ki: „Akarom, hogy elsőszülött fiam, kivel Isten kegyelme ajándékozott meg, mostantól kezdve derék, hősies fegyveres erőmhöz tartozék és kinevezem őt 17. gyalogezredem ezredtuladonosává. Elrendelem, hogy ezen ezred mátlól kezdve a „Koronaherceg” nevet viselje. Kelt Bécsben, 1916. november 24. Károly s. k.”

Veszprém város részvéte és hódolata.

Veszprém városának december 4-én tartott, mult számunkban ösmertetett rendkívüli közgyűléséből kifolyólag a város vezetősége az alábbi részvét- és hódoló feliratot intézte a királyhoz:

Nagyméltóságú Miniszterelnök Ur!

Veszprém város közönsége mai napon tartott rendkívüli képviselőtestületi közgyűlésében mely megilletődéssel adott kifejezést legbensőbb hazafiai fájdalomának és mélyen átértett honfiai gyászának, hogy a Mindenható hön szeretett királyunkat, dicsőségben uraikodott I. Ferenc József öfelségét magához szólította. A város közönsége bensőséges érzéssel vesz részt abban az országos gyászban, amely a nemzetet a modern magyar állam kiépítésének koronás munkása halálával érte. Világtörténelmi alakját a történelem fogja örökéletű lapjaira jegyezni, mi hálás kegyelettel zárjuk fenkölt személyének emlékét szívünkbe.

A város közgyűlése megbízott, hogy határozatának ezen tartalmát azzal a kérréssel jelentsem Nagyméltóságodnak, hogy Veszprém város közönsége fájdalmas és gyászos érzésének ezen kifejezését a legmagasabb trón számolyához juttatni kegyeskedjék.

Kérem a közgyűlés határozata alapján Nagyméltóságodat arra is, hogy a trón számolyánál egyidejűleg előterjeszteni kegyeskedjék Veszprém város közönségének legalázatosabb alattvalói hűséges hódolatát IV. Károly király öfelsége előtt és hódolattal- és szeretettel teljes üdvözlését öfelségeinknek, a magyar királynak és magyar királynénak.

Kelt Veszprém r. t. város képviselőtestületének 1916. évi december havának 4. napján tartott rendkívüli közgyűlésében.

Nagyméltóságodnak alázatos szolgálói:

Dr. Horváth Béla sk. Dr. Komjáthy László sk.
v. főjegyző. polgármester.

Zongorát
keresek megvételre
Cím: Szalai Mór Veszprém.

Hirek.

— **Frigyes kir. herceg kiténtetése.** Öfelsége Károly király Frigyes főherceg hadseregparancsnoknak, a katonai Mária Terézia-rend nagykeresztjét adományozta azon rendelet kapcsán, hogy neki ugyanaz a nagykereszt adassék át, amelyet néhai Albrecht főherceg viselt.

— **Báró Hótzendorfi Konrád tabornagy.** A vezérkari főnököt öfelsége Károly király tábornaggyá nevezte ki.

— **Báró Hazai Samu kiténtetése.** Báró Hazai Samu honvédelmi minisztert,

Veszprém nagyevű diszpolgárát ő felsége Károly király a honvédség hadkészültségének emelése körül szerzett érdemeit kiváló szolgálata teljesítésének legteljesebb méltánylása mellett különös dicsérő elismerésnek jelét küldötte meg.

— **Katonai kiténtetések.** Öfelsége a király Győrke György 31. honv. gy. e-beli századosnak a hadidíszitményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet adományozta és elrendelte, hogy a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék, giczi, assa és ablanczkürti Ghyczy Géza, az 1. népfőlkelő huszárezredhez beosztott 7. honv. huszárezredbeli alezredesnek, Kriszt Károly Ferenc, a 7. h. huszárezredhez beosztott népfőlkelő hadnagynak. — Adományozni méltóztatott továbbá a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján Váli Ferenc, Deutsch Jenő főtüzmestereknek, Sveja János tart. tüzmesternek a 7. honv. táb. á. ezredben, Somogyi György népfőlkelő őrmesternek a 31. h. gy. e.-ben. A feljogosított parancsnokság által adományoztatott a bronz vitézségi érem Illés György honvédnek a 31. népf. gy. e.-ben, a koronás vas érdemkereszt a vitézségi érem szalagján Neubauer Géza népfők. 1. oszt. számvívó altisztnek a 31. h. gy. e.-ben.

— **A pápai ev. lelkész.** A Gyurázt Ferenc evangélikus lelkészpüspök nyugalombavonulásával megüresedett pápai ev. lelkézi állásra az egyházi előjáróság egyhangulag Mesterházy László püspöki másodlelkézt jelölte, mivel Baldauf Gusztáv püspöki titkár, aki az új püspöki székhelyre, Szombathelyre távozik, az állásra nem reflektált. Ez utóbinak érdemeit pedig jegyzőkönyvben örökítették meg. A közszerzetnek és általános tiszteletnek örvendő püspöki titkár távozása különben nemcsak gyülekezetében, hanem egész Pápán őszinte sajnálkozást kelt.

Báró Hazai Samu köszönete.

Azon a gyorsvonaton, amelyet Herceghalomnál az a rettenetes katasztrófa ért, utazott báró Hazai Samu honvédelmi miniszter is. Dr. Komjáthy László, Veszprém város polgármestere táviratilag adott a város nevében is a feletti örömenek kifejezést, hogy a gondviselés a város illusztris diszpolgárát megtalálta a veszedelemtől. Erre a miniszter-től a következő távirati válasz érkezett: „A szives figyelmet úgy neked mint a város közönségének legőszintébben köszönöm. A szerencsétlenség felett érzett bánatban melegen osztozom. Szívélyes üdvözléssel. Hazai.”

— **A közművelődési egylet közgyűlése.** A Veszprémvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület — amint előre jeleztük — dec. 7-én délután tartotta évi közgyűlést Hunkár Dénes főispán, elnök elnöklésével. Elnök megnyitván az ülést, közölte, hogy már régebben óhajtott összehívni a közgyűlést, de a háborus viszonyok s ezek alatt az ő nagy elfoglaltsága is lehetetlenné tették azt. S noha már 3 év óta nem tartott közgyűlést, az egylet ez évben is igyekezett céljait előmozdítani, sajnos azonban, hogy anyagi erő és személyzet hiányában nem lehetett kellő eredményeket elérnie. Sajnálatát fejezte ki Zsigmond János főjegyzőnek eltávózása fölött és indítványozta, hogy kiváló, odaadó munkásságát jegyzőkönyvben örökítsék meg.

— Ennek elfogadása után a mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítették, amelynek kapcsán Pósa Endre aljegyző az egyletnek a magyar nyelv terjesztése körül elért sikerét említette föl. Majd Szász Ferenc alelnök vázolta annak a bizottságnak működését, amelyet Gubicza Lajos egyleti tag indítványára a célból küldtek ki, hogy az egyletét fejlesztésére programot dolgozzon ki s felkérte Göndör Ferencet, hogy a bizottság javaslatát ismertesse. Ez meg is történt. A bizottság javaslatának főbb pontjai: 1. díjazott titkári állás rendszeresítése, 2. anyagi erő gyűjtése, 3. állandó összeköttetés létesítése az összes megyei hatóságokkal és országbeli közművelődési egyletekkel. Ön-

dör Ferenc a javaslat indokolásában főleg a magyarosítás és az ifjuságnak hazafias szellemben való nevelését hangsúlyozta. Az elnökök köszönetét fejezte ki a bizottságnak a fáradozásáért, de megjegyzi, hogy az egyesület mai anyagi viszonyai mellett nem lehet díjazást adni egy tisztviselőnek. Ennek a véleményének adott kifejezést Pósa Endre aljegyző is, aki ismertetőn az egyesület nyolc évi működését, sajnálatul állapította meg, hogy még a csekély tagsági díjak sem folynak be. Hangsúlyozta, hogy az egyesület a háború alatt sem maradt tétlenül, amit többek között az a szép eredmény is bizonyít, hogy egy német térképcsináló cég az egyesület intervenciójára külön megjelöléssel vette föl a térképhe Magyarországot, amely azelőtt hiányzott abból. (Ezt annak idején mi is ismerlettük. A szerk.) Gubicza Lajos, dr. Illés Dezső, Vértessy Gyula és Haidekker László hozzászólásai után olyképp határoztak, hogy megkérjék az elnököket, miszerint lépjen érintkezésbe a vármegyével, Veszprém és Pápa városokkal és a pénztárszervezetekkel az egyesület anyagi támogatása iránt s csak azután döntenek a díjazott titkári és pénztárosi állás megszervezése fölött. Még jóváhagyták az aljegyző által előterjesztett számadásokat, a felmentvényt megadták, majd a megüresedett főjegyzői állásra egyhangú felkérésrel megválasztották Pósa Endre aljegyzőt, ennek helyére pedig Balassa Kálmánt. Az utóbbi felkérés folytán a háború tartamára a pénztárosi teendőket is vállalta.

— **Hangverseny.** A veszprémi Városi Zeneiskola f. hó 13-án, szerdán este hangversenyt rendez, amelyen szíveségből a székesfehérvári Zeneiskola tanestjele is közreműködik. A nagyszabásúnak ígérkező hangverseny nemcsak az új zeneiskolának, hanem Veszprém zenei életének első idej művészeit is megmutatja. A hangversenyre a meghívókat már széjjel küldte az igazgatóság s egyúttal felkért bennünket annak közlésére, hogy ha valaki töredéshöz meghívót nem kapott, szíveskedjék a zeneiskola igazgatóságához fordulni. Este pont 8 órakor kezdődik a hangverseny, amelyen a részletes program is kapható lesz.

— **Vöröskereszt egyleti gyűlés.** A pápai Vöröskereszt egyleti fiók a múlt hét végén ülést tartott Gyurátsy Ferenc ny. ev. püspök és Galamb Józsefné elnökőné együttes elnöklésével, amely a püspök által elhunyt uralkodónk emlekedett szellemű méltatásával kezdődött. Alattvalói részvételüknek jegyzőkönyvben kifejezést is adtak. Majd dr. Antal Géza, a város nagynevű képviselője emlékeztet meg az ő nagyszerű retorikájával Balduzt Gusztáv egyesületi titkár kiváló érdemeiről, amelyeket indítványára jegyzőkönyvbé is iktattak. — Elhatározta a gyűlés, hogy tüzelő fát — tekintettel a grófi nagylelkűségre — ezidén nem oszt ki a szegények között s inkább ruházati cikkekkal segíti őket. A kórházban ápolat beteg katonák részére pedig karácsonyfát állítanak föl.

— **Városi közgyűlés** Veszprém város képviselőtestülete f. hó 13-án, szerdán délután 3 órai kezdettel rendes közgyűlést tart, amelyen a város jövő esztendői költségvetése is tárgyalás alá kerül. Ugyanezen közgyűlésen fogják betölteni egy megüresedett számtisztai és egy pénztári tisztai állást is. Ez utóbbira — amint értesülünk — beadta a pályázatát *Ujvári* Károly is, aki annakidején a rendőrséghez levén beosztva, a detektív-állásra pályázott. A derék, törekvő és kifogástalan magaviseletű fiatalembernek akkor azonban nem sikerült a detektív-állást elnyernie, most tehát a pénztári tisztai állás elnyerésénél próbál szerencsét. Hisszük, hogy a közgyűlés méltányolni fogja azt a körülményt, hogy Ujvári Károly már másodszor pályázik a városhoz rendszeresített állásra és honorálni fogja azt a kiváló szorgalmat és pontosságot, amelyet a számvevőségnek, ahol ideiglenes minőségben van alkalmazva, kezdetől fogva tanusít.

— **Megszűntek a gyorsvonatok.** A m. kir. államvasutak igazgatósága f. hó 1-től kezdődőleg az ország területén beszüntette a gyorsvonatjáratokat. Ez intézkedés kizárólag a vasutakat is fölöttébb igénybevevő hadiszolgáltatás következménye, mely a polgári forgalom lebonyolítását eladdig is megnehezítette.

— **Allispáni rendelet a hatósági lizsttel való ellátásról.** Dr. Véghegy Kálmán allispán 25684/1916. sz. al. rendeletet bocsátott ki, melyben megrója a községi és körjegyzőket, hogy a lizsttel el nem látott lakoságnak hatósági lizsttel való ellátása alapjául készített összeírások hiányosak, fölösletesek s mert módot nyújtanak arra, hogy némelyek kétszeres ellátáshoz jussanak. Ép ezért újlag szigoruan utasítja a jegyzőket a lajstromok kiigazítására és pedig a lizstmenyiség megállapítását illetőleg; a) mezőgazdasággal és őstermeléssel foglalkozóknak fejenként és havonként 12 kg.; akik nem rendszeresen foglalkoznak a mondott munkakörben vagy 15 évnél fiatalabbak, 10 kgr. számítható; b) másoknak 7-20 kgr.; c) újlágg kiemeli, hogy akik nehéz testi munkával, de nem őstermeléssel foglalkozván, csak 10 kgr. gabonának a beszerzésére kaptak fejenként és havonként igazolványt, a napi 240 gr. és 300 gr. közötti, vagyis napi 60 gr. lisztkülönbözetre a hatósági ellátásba felveendő; d) mindenki csak a hatósági ellátás szükségének beállától vételesség fel. Anyagi felelősség terhe alatt december 10-ig betervezendők a helyesbítési kimutatások, hogy 1916. decembertől 1917. augusztus 15-ig minden egyes községnek mennyi az egy-egy havi lisztigényelete. A főbírókat pedig utasítja, hogy a jegyzőket ellenőrizzék s járási összkimutatást készítsenek és terjesszenek be e kérdésben.

— **Városi választók névjegyzéke.** Dr. Horváth Béla, Veszprém város főjegyzője mint polgármester helyettes, a következő hirdetményi bocsátotta ki: Közzéteszem, hogy a képviselőtestület által kiküldött választmány a községi képviselőválasztók névjegyzékét az 1886. évi XXII. t. c. 39. §-a értelmében választókerületenként összeállította. A névjegyzék a városüzemeltetés polgármesteri hivatalában 5 napon át, vagyis f. évi december hó 8-ától 12-ig bezárólag a hivatalos órák alatt közszemlére ki van téve. A névjegyzéket az érdekeltek betekintheik és észrevételeiket f. évi december hó 13-ától 17-éig bezárólag terjedő 5 napon át a polgármesteri hivatal iktatójába beadhatják.

— **Rokkant-egyleti gyűlés.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete veszprémi csoportja e hó 3-án, vasárnap délután a Korona éttermében Schön József elnöklésével választmányi ülést tartott. Napirend előtt az elnök szép szavakban paréntálta el elhunyt uralkodónkat, amit a választmány tagjai fellálva hallgattak végig. S e szomorú tényt jegyzőkönyvben is megörökítik. Ezután Molnár József tegyző számolt be a budapesti nagygyűlésről, amit a választmány tudomásul vett. Továbbá a jegyző megemlítette, hogy Veszprémbe már 10 rokkant tag érkezik az egyesület gyümölcseit. Néhány kisebb ügy elintézése után az ülést véget ért.

— **Katonák karácsonyi és újévi szabadsága** Amint a *Külföldi-Hadügy*-ben olvassuk, a hadügyminiszter a karácsonyi és újévi szabadságokra vonatkozóan a következőket rendelte el: A mögöttes országrészen szolgálatot teljesítő havidíjasok és legénységi állományú egyének számára a csapat és az önálló parancsnokok, amennyiben a szolgálati viszonyok megengedik, két csoportban engedélyezhetnek szabadságot: december 24-től 26-ig, illetőleg december 31-től január 2-ig. A görög katolikus és a görög keleti vallásuak számára ez a szabadság január 6-tól 8-ig, illetőleg 18—20-ig engedélyezhető. A szabadság engedélyezésénél azok, akik a harctéren voltak, ott megsebesültek

vagy kitértetést kaptak, vagy pedig a hadi fáradalmak következtében megbetegedtek, végül azok, akik már régen nem voltak otthon, előnyben részesülnek. Olyan vidékre, ahol járványos betegség van, nem engedélyezhető szabadság. A szabadságra menő havidíjasoknak és legénységnek, amennyiben a szolgálat megengedi, dec. 24-én délutánra, valamint 25-én és 26-án egész napra szolgálatmentességet adnak.

— **Megszűnnek a kávéüzonnák.** Az Országos Közélelméletési Hivatal rendelkezése alapján dr. Komjáthy László polgármester a kávéházakban és a tejei készített italt és ételt forgalombahozó üzletekben eltiltotta a tejnek 2—8 óra közötti felhasználását.

— **A szeszkontingens vármegyénkben.** A Veszprém vármegye területén üzemben álló gazdasági szeszgyárakra nézve a pénzügyminiszter a következő kontingenst állapította meg:

	métermássa
Holtischer Károly Csetény	6276
Kfösterneuburgi kanonokrend	2070
Lonkay Ármín és fiai Dég-Feketepusztá	6500
Lonkay Ármín és fiai Dég-Etelkapusztá	6500
Parcellázó Bank Tótvázasony Kövesgyőr	4550
Purgly Pál Nagyesztergár	3310
Rupprecht Tasziló Lókut	2562
Pannonhalmi főapát Bakonyjókó	2381
Szávozó Richárd Olaszfalu Weimpusztá	1788
Vadász Izidor Berhida	600
Walla Géza Borzavár Felsőtündérmajor	2322
Walla Gyula Nagyesztergár Kardosrét	1052
Zichy Béla gróf Nagyvázasony	450
Zichy Béla gróf Urkut	2500
Zirczi Apátság Zirc	1035

— **A burgonya rekvirálása.** Amint már megirtuk, az Orsz. Burgonyaközvetítő Iroda részére a burgonya rekvirálását is elrendelte a földmívelésügyi miniszter. Ennek alapján dr. Véghegy Kálmán allispán egy terjedelmes körendeletet bocsátott ki a városok polgármestereihez és a járási főbírókhoz, amelyben szigoruan meghagyja nekik a rekvirálás körüli pontosságot és megállapítja a teendőket. Megjelöli a rendelet, hogy mekkora mennyiség tartható vissza házi- és gazdasági szükséglet címén s ezeket részletezi; megállapítja továbbá az eljárás módjait s a szállítási feltételeket. A rendelkezés szerint a készlet eltitkolása, felhasználása, elidegenítése s ib. hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetetik, s azonkívül a rekvirált készletek elkoboztatnak. Az említett főtitkviselők a rekvirálásról 3 naponként tartoznak jelentést tenni az allispánnak. A rekvirálás már dec. hó 1-én meg is kezdődött. Veszprémbe a városi tanács a rendőrkapitányt, mint előjárásági tagot bízta meg a rekvirálással, aki ezt nagy eréllyel végzi is, mindezeideig azonban rekvirálendő burgonyát nem talált.

— **Az utazás korlátozása.** Ugy hírlik, hogy 1917. január 1-vel az utazást korlátozni fogják oly módon, hogy az ország bármely részébe csak katonai igazolvánnyal lehet majd utazni, de előbb szigoruan megvizsgálják, hogy az utazás feltétlenül szükséges-e. A katonai- és élelmiszerszállításoknál nélkülözhetetlen mozdony- és vagonszükséglettel állítólag kapcsolatban ezen tervezett intézkedés.

— **Kukorica-csempészs.** A legutóbb kiadott miniszterelnöki rendelet alapján, amely szerint — amint megirtuk — az uti podgyászok és csomagok átvizsgálándók, a veszprémi rendőrség négy katonát csipett el a vasuton, akik podgyászukban egyenként 40—40 kilogramm tengeri csempészték Mezőkövesdről. Mivel szállítási igazolványt nem tudtak felmutatni, a rendőrkapitány a 160 kiló kukoricát elkobozta, az illetőket fejleltette a katonai parancsnokságnál, az eladó ellen pedig eljárást indított. Ugyanez a vonatban volt még nyolc, Kőrmendre utazó katoná, akik szintén hasonló mennyiségű

kukoricát csempészték, ezeknek azonban sikerült megelérni a rendőr elől. A rendőrkapitány azonban elébük táviratozott a szállítmány lefoglalása és a katonák személyazonosságának kipuhatólása végett.

— A vízmelegítők beszolgáltatásának elhalasztása. Dr. Komjátiny László, Veszprém város polgármestere közölte, hogy a honvédelmi miniszter a tűzhelyek vörösréz vízmelegítőinek beszolgáltatására 1915. február 15-ig halasztást adott és figyelmezteti a közönséget, hogy a budapesti háztulajdonosok szövetsége (Budapest, IV., Váci-utca 18.) a beszolgáltatandókat pótlásra alkalmas hadifémekből készült vízmelegítővel gyorsan és olcsón kicseréli.

— Életuntakács. Andrasics Boldizsár pápai takácsmester, aki már túljárt a 70. éven, betegsége miatt felakasztotta magát. Holtan akadtak rá.

— Talált pénz. Veszprém város területén 5 korona középszép találatot. Jogos tulajdonosa átveheti a rendőrségen.

— Mezei egerek irtására „Ratin” tenyészet. A patkányok, hörcsögök, ürgek, egerek irtására már régebben jó sikerrel használják a „Ratin”-t. Dr. Raebkger ujabban megkísérelte a mezei egerek irtását „Ratin”-nal, melyre a szász tartomány földjei kedvező alkalmat nyújtottak. Az említett területen már a „Ratin” kihelyezését követő harmadik napon több ezer hullát találtak a földeken, míg a vadállomány, vagy más szabadon élő állatok között elhullás nem fordult elő. A „Ratin” tenyészet tehát mezei egerek pusztítására határozottan alkalmas. Bővebb felvilágosítással szolgál, a „Ratin” vezérképviselőség, Budapest, VII. Rottenbiller-utca 30. szám.

— 4 polgárit végzett, jó írásu írnekno azonnal alkalmazást talál, teljes ellátás és megállapodás szerinti díjazás szerint, a csajági körjegyzői irodában.

— Házvétel. Egy kisebb egytákos, jókarban levő ház megvételre keresetetik. Ajánlatok Vár-utca 2. sz. alatti nyomdában adandók le.

Veszprémmegye közgazg. bizottságától.

1690/1916. kb. szám.

Hirdetmény.

A hajmáskéri fogolytábor céljaira Hajmáskér és Sóly községek határában szükséges földterületekre nézve a kisajátítást a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 80262/I. B. számú leiratával elrendelte.

Az idézett miniszteri leiratban foglalt rendelkezésekhez képest a vármegye kebeléből az 1881. évi XLI. t.-c. 33. §-a alapján megállá-

pított, illetve kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása, a barátságos egyeségnek előzetesen való megkísérlése s az érdekeltek felek által az 1881. évi XLI. t.-c. első fejezete alapján metán emelt igények és észrevételek letárgyalása végett a tárgyalást Hajmáskér község község-házánál 1916. évi december hó 23.-án délelőtt 8 órakor kezdi meg. A vonatkozó kisajátítási összes iratok és helyszínrajzok Hajmáskér és Sóly községek község-házánál 1916. évi december hó 7-től 1916. évi december hó 22. ig közszemlélre kitételek, azzal, hogy azokat ott hivatalos órák alatt bárkinek jogában áll betekinteni.

Felhivatnak ennél fogva a kisajátítási összeírásban jegyzett ingatlanok tulajdonosai, a telekkönyvileg érdekeltek és mindazok, kik ezen eljárás által bármely oknál fogva érdekelteknek tartják, hogy a kitűzött tárgyalási napon a bizottság előtt jelenjenek meg s észrevételeiket akár szóval, akár írásban adják elő annyival is inkább, mert a bizottság az idézett törvény cikk 34. §-a alapján a kisajátítási terv felett az esetben is határozni fog, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Veszprém, 1916. évi december hó 1.

Dr. Véghely s. k.
alispán,
köz. biz. h. elnök.

MIT KERESÜNK:

Megyei székhelyekben és más nagyobb városokban fűszerkereskedőknél jól bevezetett agilis kereskedelmi ügynököket.

MIT NYUJTUNK:

Elsőrendű képviselőket tömegcikkekben a mindennapi házi-szükséglet részére.

Ajánlatok kéretnek Györi-Nagy hirdetési irodájába Budapest, VII. Erzsébet-köut 10. „Külföldi behozatal” jellege alatt dupla borítékban.

Iskolaszerek, rajzszerok, papirok, minden e szakba vágó cikkek a legolcsóbb áron kaphatók

PÓSA ENDRE
könyvkereskedésében

Veszprém, Rákóczy-tér 3. sz.

(Saját ház.)

Telefon 93.

Minden iskolában használható
tankönyvek raktáron vannak.

Mindenki vegye meg a
a Nemzet Háza időreform
emléklapját.

Nemzetközi

**Halottszállítási
Iroda**

Budapest, VI. Andrassy-út 11.

Telefon 167-30.

Exhumál gyorsan és olcsón.

Minden felvilágosítást készséggel ad.

KURTZ GYULA
VESZPRÉMBEN és PÁPÁN

Új és használt
zongora, pianino, harmonium
és cimbalom raktára.

Kölcsönzések, javítás- és
hangolások helyben és
vidéken is teljesítettek.
Avult hangszerek újaként becsorítottak.

**Hirdetéseket felvesz
a kiadóhivatal.**